

Vallan verkostot

– ketkä vaikuttavat vuoden 2025 maailmaan?

Tulevaisuuden tutkimuksen seuran kesäseminaari

24.-25.8.2006

Media ja kansalainen – missä valta?

Seija Ridell
Mediatutkimus
Turun yliopisto

valta

- **rakenteena** möhkäle tai verkosto
- **suhteena** sosiaalinen kanssakäyminen
- **toimintakykynä** yksilö ja/tai ryhmä

|

-> kyky ja mahdollisuus vaikuttaa asioihin ja toisiin ihmisiin: tuottaa asiointiloja ja olosuhteita, saada aikaan muutoksia

kansalainen

- kansalaista ei ole, olkaamme kaikki kansalaisia
- olion sijasta sosiaalinen toimijarooli
- perinteisesti ja ideaalisesti: julkisesti osallistuva ja yhteisiin asioihin vastuullisesti vaikuttamaan pyrkivä demokraattisen yhteiskunnan jäsen
- kansalainen ja muut toimijaroolit

kansalainen tänään?

- laajempi toimijuuden kehys
- onko jokin muu toimijarooli syrjäyttänyt kansalaisen yhteiskunnan normaalin jäsenen paikalta?
 - asiakas, kuluttaja, käyttäjä, kokija... sisäinen yrittäjä
- mikä kansalaisessa toimijaroolina erityistä?
- kansalaisuus minkä tahansa toiminnan ulottuvuutena
 - toimijaroolien politisoituminen, kansalaistuminen

media

- *lat. medius > medium > media*
- **kolme päämerkitystä**
 - **välissä oleva, väliaine** (*diaphanes*)
 - **välitys** (viestien siirto)
 - **välittäminen** (osapuolten suhteiden sovittelu)
- kaikki merkitykset implikoivat **tilaa (väliä)**, jossa jotakin voi tapahtua kahden tai useamman kohtion kesken

media, kansalainen – ja valta

- valta median ja kansalaisen suhteessa
- ainakin 4 lähestymissuuntaa:
 - 1) **tekniikka ja talous/tuotanto** – puitteistaa ja ehdollistaa
 - 2) **mediatyön käytännöt** – professionalismin verhon peitossa
 - 3) **mediaesitykset** – kohta lisää
 - 4) **vastaanotto**
 - yleisö on aina rakenteellisesti alisteinen suhteessa mediaan; se ei siis voi koskaan asettua kansalaiseksi mediaan itseensä nähden!?

mediaesitysten valta

- välissä olemisena
- näkyväksi tekemisenä
- kulttuuristen merkitysten välityksenä
- välittämisenä (osapuolten suhteiden järjestämisenä)

- *in medio esse* – olla kaikkien nähtävänä tai saatavana
- nykymedia (joukkoviestimet): **laaja yleisjulkisuus**

sanomalehti toimijuuden tilana

- media *välissä-olevana* — tilana, joka antaa maailman maailmana
- valta: millainen tila, sellainen toimijuus
- sanomalehti tilana: tavaratalo
- lehden osastot — tarjolla monenlaista toimijuutta
- kuka puhuu ja kenelle? ketkä pääsevät esiin ja millaisissa rooleissa? ketkä puhuvat keskenään?